

-naslovna strana-

GRADSKI PROGRAM ZA MLADE GRADA KARLOVCA 2008.-2012.

Predgovor

Donošenjem Gradskog programa za mlade Grad Karlovac odredio je što će i na koji način raditi u narednih 5 godina kako bi mladima u gradu poboljšao uvjete života i rada.

Na taj način Grad Karlovac strateški je odredio ciljeve i aktivnosti u koje će usmjeravati rad i energiju svojih upravnih odjela i stručnih kadrova te financijska sredstva Proračuna Grada.

Isto tako, da bi u cijelosti proveo ovaj Program, Grad Karlovac će sklapati partnerske odnose s brojnim institucijama, udrugama i tvrtkama i na taj način pokrenuti i motivirati cijelu lokalnu zajednicu na to da se konkretnim djelovanjem poboljša položaj mladih.

Mladi u gradu čine direktno oko 20 % stanovništva starosti između 15 i 29 godine. Kako je ta populacija izrazito raznolika po svojim potrebama i životnim situacijama, Grad Karlovac u ovom Programu se podjednako bavi populacijom srednjoškolaca, mladima prisutnima na tržištu rada bilo da su zaposleni ili nezaposleni, mladim roditeljima, mladima pred rješavanjem važnih životnih pitanja kao što je to npr. pokretanje poduzetništva ili rješavanje stambenog pitanja ali isto tako kulturom, zabavom i slobodnim vremenom mladih te pitanjima kao što aktivno uključivanje mladih u rad gradske uprave.

Osim što je Gradski program za mlade prva strategija koju je donio Grad Karlovac, njegova velika snaga je u tome što je izrađen zajedničkim radom mladih, udruga i institucija te se temelji na anketi kojom su mladi u gradu izrazili svoje želje i potrebe.

Mladi su zahtjevna populacija zbog brojnih izazova budućnosti i suvremenog svijeta što stoje pred njima, ali isto tako mladi su velika snaga i neiscrpan resurs znanja, mogućnosti i vrijednosti i u pravom smislu riječi partneri Grada Karlovca jer se provođenjem Gradskog programa za mlade unapređuje kvaliteta života za sve građane.

Gradonačelnik Grada Karlovca

Damir Jelić, prof.

Uvod

Grad Karlovac i Udruga Domaći potpisali su u listopadu 2007. godine Partnerski sporazum o suradnji na donošenju gradskog programa djelovanja za mlade.

Grad Karlovac kao jedinica lokalne uprave ima obvezu i mogućnost kroz djelovanje svojih Upravnih odjela provoditi Nacionalni program djelovanja za mlade, doprinijeti procesu europskih integracija na području pitanja mladih, a prije svega učiniti život mladih ljudi u gradu što kvalitetnijim.

Udruga za kreativni razvoj Domaći kroz svoje dugogodišnje djelovanje afirmirala se na području rada s mladim ljudima kroz razne projekte i aktivnosti koje provodi (Centar za mlade na Gazi, Internet portal, Nepokoreni grad). Također udruga Domaći ima iskustva u donošenju politika prema mladima te u procesu donošenja gradskog programa za mlade ima mogućnosti preuzeti dio aktivnosti na sebe kako bi cijeli proces izrade strategije bio što uspješniji.

Uloga i odgovornost svakog od partnera u procesu donošenja Gradskog programa za mlade definiran je Sporazumom koji se nalazi u privitku ovog Programa.

Kako bi se Program što kvalitetnije izradio i olakšala njegova provedba, u taj proces uključeni su relevantni dionici unutar lokalne zajednice koji za mlade i sa mladima djeluju na području grada Karlovca.

Tako je u procesu predstavljanja analize potreba mladih, procesa donošenja gradske politike prema mladima i 5 radionica na kojima su definirana poglavlja, ciljevi, mjere i aktivnosti bilo uključeno 142 sudionika radionica. Popis sudionika nalazi se u prilogu ovog Programa.

Program ima ukupno 5 poglavlja te je za svako poglavlje uvod napisao neki od lokalnih stručnjaka i stručnjakinja ujedno i predstavnika institucija koje se bave navedenom tematikom u pojedinom poglavlju.

Dinamika izrade Gradskog programa za mlade Grada Karlovca:

- kolovoz-listopad 2007. godine-provođena anketa na 304 mlada čovjeka u Karlovcu
- 17. listopada 2007. godine- potpisan Sporazum o suradnji na izradi Gradskog programa djelovanja za mlade Grada Karlovca
- 18. listopada 2007. godine-održan okrugli stol na temu "analiza stanja mladih u gradu Karlovcu"
- 29. listopada 2007. godine-održana radionica "Koraci u donošenju gradske politike prema mladima"
- 8. studeni 2007. godine- radionica "Aktivno sudjelovanje mladih u društvu, izgradnja civilnog društva i volonterizam mladih"
- 15. studeni 2007. godine-"Zdravstvena zaštita i reprodukcijsko zdravlje te socijalna politika"
- 20. studeni 2007. godine-"Zapošljavanje i poduzetništvo mladih te stambena problematika"
- 22. studeni 2007. godine-"Obrazovanje i informatizacija, mobilnost, informiranje i savjetovanje"
- 28. studeni 2007. godine-"Kultura mladih i slobodno vrijeme"

- -prosinac 2007. -siječanj 2008. godine zaprimanje zapisnika sa radionica i slanje svim dionicima
- veljača-svibanj 2008. godine-primanje komentara na zapisnike, pisanje uvoda u poglavlja
- -listopad 2008. godine-objava nacrta Gradskog programa za mlade na web stranicama Grada Karlovca www.karlovac.hr i udruge Domaći www.domachi.hr
- -28. listopada 2008. godine-održana javna rasprava nacrta Gradskog programa za mlade Grada Karlovca
- 11. prosinca 2008. godine Gradsko poglavarstvo Grada Karlovca donijelo Zaključak o utvrđivanju prijedloga Gradskog programa za mlade Grada Karlovca
- 16. prosinca 2008. godine Gradsko vijeće Grada Karlovca donijelo je Gradski program za mlade Grada Karlovca za razdoblje od 2008. do 2012. godine

KORISNI LINKOVI

Grad Karlovac <u>www.karlovac.hr</u>

Udruga za kreativni razvoj Domaći <u>www.domachi.hr</u>

Centar za mlade u Grabriku www.mladi-karlovac.hr

Mreža mladih Hrvatske <u>www.mmh.hr</u>

Karlovačka županija <u>www.kazup.hr</u>

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti <u>www.mobms.hr</u>

Nacionalna zaklada ra razvoj civilnog društva <u>www.zaklada.civilnodrustvo.hr</u>

Ministarstvo kulture <u>www.min-kulture.hr</u>

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa <u>www.mzos.hr</u>

Stanica MIR <u>www.stanicamir.org</u>

Zamirzine <u>www.zamirzine.net</u>

Narodne novine <u>www.nn.hr</u>

POGLAVLJE I

Aktivno sudjelovanje mladih u društvu, izgradnja civilnog društva i volonterizam mladih

I.1. Uvod u poglavlje

Aktivizam, civilno društvo i mladi

Djelovanje i samoorganiziranje građana je jedna od temeljnih odrednica pojave koju danas nazivamo civilno društvo. Iako su organizacije civilnog društva (OCD) vrlo širokog i različitog raspona djelatnosti postojale unutar ljudske zajednice gotovo oduvijek, njihov procvat i jačanje uloge u društvu se poklapa s razvojem sustava parlamentarnih demokracija i tržišno usmjerenih ekonomija poduzetničkih društava zapadne Europe i sjeverne Amerike u 19. i 20. stoljeću.

Ipak, osobit razvoj civilno društvo doživljava u drugoj polovici 20. stoljeća, kada se aktivizam građana, pa tako i mladih koji u zajednici obično obuhvaćaju oko 15-20 % ukupnog broja stanovnika, pretvaraju u sve glasnije zahtjeve za razvoj sustava sudioničke ili izravne demokracije u kojoj građani sudjeluju u donošenju i provođenju odluka važnih za svoj život na svakodnevnoj osnovi. Izravno preko svojih udruga, sindikata, neformalnih skupina i inicijativa ili tek kao volonteri ili potpisnici peticija neke kampanje.

Kako je civilno društvo raslo, tako se okvir parlamentarne (predstavničke) demokracije pokazao preuzak za sve veće potrebe građana za sudjelovanjem u razvoju svojih zajednica. Danas građani naprosto više ne žele čekati da netko drugi riješi njihove probleme.

Radije se samo-organiziraju, nude pomoć, često i vrše pritisak, prema javnom i poslovnom sektoru, i postavljaju se u položaj aktivnog sudionika promjena. Građani danas zahtijevaju izravno sudjelovanje u odlukama koje se tiču njihove budućnosti, a taj smjer će sve više jačati u narednim godinama.

Što se tiče mladih (15-29 godina starosti), oni s jedne strane predstavljaju osobito zahtjevnu korisničku skupinu.

Mlađi ljudi obično teško razgraničavaju svoju ulogu između pružatelja i primatelja socijalnih usluga. Često osnivaju udruge mladih iz potrebe da postanu korisnici neke kulturne, sportske ili obrazovne usluge koja nedostaje u njihovoj zajednici; ali često ne uviđaju da tada ustvari moraju postati pružatelji takve usluge (sebi i drugima), za što često ne smognu snage.

Profesionalno vođenje OCD podrazumijeva širok raspon znanja i vještina (od upravljanja organizacijom i projektima, do prikupljanja sredstava, procjene uspješnosti i izvještavanja, preko umrežavanja, vođenja kampanja, javnih nastupa, odnosa s medijima i sl.)

Tako se brojne udruge mladih brzo raspadaju bez da su postigle pravi društveni učinak.

Mladi također često mijenjaju mjesto stanovanja, vezano za školovanje ili zaposlenje, što utječe na održivost udruga mladih.

Stoga je iskustvo pokazalo da su mnogo bolje učinke u radu s mladima polučile udruge za mlade (mnogo bolje nego udruge mladih) koje često vode profesionalno zaposleni djelatnici OCD koji više sami nisu nužno mladi.

Pri tome se najsretnije suglasje postiže ako mladi tijekom razdoblja školovanja (do 24-25 godina starosti) aktivno sudjeluju kroz vlastiti dobrovoljan ili honoraran rad u takvim udrugama za mlade.

Time se mladima daje mogućnost da bez većih obaveza i očekivanja povremeno biraju između uloge korisnika i pružatelja socijalnih usluga, postupno stječu znanja (često i dodatne prihode) kroz povremeni rad sa starijim i iskusnijim kolegama te na taj način sami donose odluku da li će se nakon razdoblja volontiranja (i školovanja) odlučiti i na profesionalno zapošljavanje u OCD za mlade ili nekoj drugoj.

Ovo postaje osobito važno s obzirom na već navedeno pomanjkanje kulture dobrovoljnog rada za zajednicu u našem društvu, koja je osnova kasnijem profesionalnom zapošljavanju u OCD, a na taj način se uspješno odgaja i novo pokoljenje društveno osviještenih članova zajednice.

Milan Medić Centar za civilne inicijative (CCI)

VOLONTIRANJE I MLADI

lako već dosta vremena na različite načine "volontiram" (a nisam više tako mlad) do nedavno nisam znao da je to jedno izuzetno dinamično područje u kojem je na različite načine uključeno ili organizirano jako puno ljudi, među kojima je veliki broj mladih.

Volontiranje je, za one koji vole da najprije razjasnimo pojmove, "aktivnost koja se poduzima slobodnom voljom, te osobnim izborom i motivacijom, bez želje za financijskom dobiti i u organiziranom okruženju". Definicija je, dakako, kao sve definicije malo kruta pa samo djelomično otkriva sve što se kroz volonterski rad može naučiti, spoznati, steći.

Veliki broj građana širom Europe, a među njima su mladi vrlo brojni, uključen je u neki od oblika volontiranja. Na primjer, u Velikoj Britaniji u volonterskim aktivnostima svake godine sudjeluje oko 23 milijuna ljudi koji, procjenjuje se, obave rad jednak onome koji napravi 180.000 zaposlenih. Za svaki euro izdvojen iz javnih fondova za volonterstvo, volonteri obave posao vrijedan 30 eura. Volonterske aktivnosti u Velikoj Britaniji procjenjuju se na 7,9 nacionalnog BDP-a. Belgijanci posvećuju 5 sati tjedno volonterskim aktivnostima, što je ekvivalent radu 200.000 zaposlenih, a u Francuskoj su 2002. godine obavljene volonterske aktivnosti bile jednake radu 716.000 stalno zaposlenih osoba.

lako je volontiranje zanimljivo kao područje gdje mladi ljudi mogu otkriti motivaciju za svoja buduća zanimanja, steći socijalni senzibilitet za uvjete u kojem žive različite kategorije stanovništva, i konačno, razviti osjećaj solidarnosti i filantropije te steći uvid u različite poslovne mogućnosti ukoliko kao volonteri sudjeluju u kreiranju partnerskih odnosa između poslovnog sektora, vlasti i volonterskih centara, mlade najviše privlače međunarodni volonterski kampovi u kojima mogu na sasvim drugačiji način od uobičajenog upoznati pojedini narod, kulturu, ali i sebe. U tim kampovima se obično okupe volonteri iz različitih dijelova svijeta, koji petnaestak dana žive i rade zajedno na projektima koji direktno doprinose lokalnim zajednicama u kojima se kampovi održavaju. To može biti na primjer, hranjenje kornjača na Galapagosu, organizacija multikulturalnog festivala u Španjolskoj ili pomoć osobama sa posebnim potrebama u Engleskoj.

Za mlade je to posebno važno jer, iako smo na početku rekli da je to aktivnost "bez želje za financijskom dobiti" stečeno iskustvo na pojedinim poslovima i kontakti sa različitim osobama i institucijama i te kako su dragocjeni i vrijedni, a nakon donošenja Zakona o

volonterstvu (2007.) jasno je da postoje različite mogućnosti kako se volonterski rad može "materijalizirati".

Mile Sokolić, mr.sc. Tajnik Savjeta za europske integracije Karlovačke županije

I.2. Određenje pojma

AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH U DRUŠTVU, IZGRADNJA CIVILNOG DRUŠTVA I VOLONTERIZAM MLADIH

Kada govorimo o aktivnom sudjelovanju mladih u društvu, podaci nisu nimalo optimistični. Samo 12,5% ispitanih djelomično ili u potpunosti tvrdi da su mladi aktivni. Također, zabrinjava podatak da se samo 4,9% ispitanika slaže s tvrdnjom da gradska vlast dovoljno podupire rad udruga i inicijativa mladih. S druge pak strane, uključivanje u političke stranke izgleda donosi mogućnost sudjelovanja u donošenju odluka vezanih za lokalnu zajednicu. Naime, samo 38,3% ispitanih ne slaže se s tvrdnjom da je sudjelovanje u procesu donošenja odluka moguće isključivo kroz članstvo u političkim strankama. Ostali ili ne vjeruju da je uopće moguće ili pak pronalaze alternativne načine sudjelovanja u donošenju odluka. No kao takav alternativni način ne vide gradsko vijeće jer 67% ispitanih iskazuje neslaganje s tvrdnjom da mladi u gradskom vijeću zastupaju volju većine mladih i smatraju da se mišljenje mladih ne uvažava pri donošenju odluka u Karlovcu (to izjavljuje 72,9% ispitanih).

Volontiranje definiramo kao besplatno obavljanje nekog posla, neke službe. Mladi u Karlovcu izjavljuju da ih se ne informira o mogućnostima volontiranja (njih 66,9%), dok samo 3,7% ispitanih misli da su stvarno dobro informirani.

Ono što mladi navode kao moguća rješenja gore navedenih problema uključuje upoznavanje mladih s njihovim pravima i mogućnostima sudjelovanja u donošenju odluka (gradska vlast), jačanje uloge udruga za mlade, uključivanje mladih u rad udruga/političkih stranaka te da se mišljenja mladih uvažavaju jednako kao i mišljenja starijih.

I.3. Ciljevi poglavlja, mjere i aktivnosti

Ciljevi

- 1. INSTITUCIONALIZACIJA SUDJELOVANJA MLADIH U PROCESU DONOŠENJA ODLUKA, OSIGURAVANJE INFRASTRUKTURE TE FINANCIJSKIH I DRUGIH RESURSA
- 2. RAZVIJATI SUSTAV JAČANJA KAPACITETA, PROMOCIJE I INICIJATIVA ORGANIZACIJA MLADIH KROZ PROGRAME I INSTITUCIJE CIVILNOG DRUŠTVA

3. UKLJUČIVANJE MLADIH U RAZVOJ LOKALNE ZAJEDNICE KROZ JAČANJE KAPACITETA MLADIH

CILJ 1.1.

INSTITUCIONALIZACIJA SUDJELOVANJA MLADIH U PROCESU DONOŠENJA ODLUKA, OSIGURAVANJE INFRASTRUKTURE TE FINANCIJSKIH I DRUGIH RESURSA

MJERA 1. 1.1.

1. OSNIVANJE I POTICANJE RADA SAVJETA MLADIH (prema Zakonu o savjetima mladih)

AKTIVNOSTI:

1.1.1.1. Objaviti natječaj i osnovati Savjet mladih

Nositelj: Gradsko vijeće Grada Karlovca i Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2008. godina

1.1.1.2. Osigurati potrebnu infrastrukturu za rad Savjeta (kontinuirano)

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: kontinuirano , početak u 2008. godini

1.1.1.3. Pokrenuti web stranicu Savjeta mladih i savjetodavnih odbora mladih po gradskim četvrtima i mjesnim odborima

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

1.1.1.4. Educirati članove Savjeta mladih o radu Gradskoga vijeća, gradske uprave i mogućnostima uključivanja u proces donošenja odluka važnih za život i rad mladih ljudi

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2008/2009 godina i kontinuirano po potrebi

MJERA1.1.2.

USTROJITI ODSJEK ZA MLADE PRI UPRAVNOM ODJELU ZA SOCIJALNU SKRB, ŠPORT I UDRUGE

AKTIVNOSTI:

1.1.2.1.Zaposliti povjerenika za mlade

1.1.2.2.Osigurati potrebna financijska sredstva za rad Odsjeka za mlade

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009-2012. godina

MJERA 1.1.3.

OSNOVATI SAVJETODAVNE ODBORE MLADIH PRI GRADSKIM ČETVRTIMA I MJESNIM ODBORIMA

AKTIVNOSTI:

- 1.1.3.1. Donijeti Odluku Gradskog poglavarstva o osnivanju Savjetodavnih odbora mladih pri gradskim četvrtima i mjesnim odborima
- 1.1.3.2. Objaviti poziv za formiranje odbora
- 1.1.3.3. Osigurati prostor i financijska sredstva za rad odbora
- 1.1.3.4 Osigurati edukaciju članova savjetodavnih odbora mladih pri gradskim četvrtima i mjesnim odborima o radu gradske uprave , Savjetu mladih Grada Karlovca i mogućnostima uključivanja u proces donošenja odluka važnih za život i rad mladih ljudi

Nositelj: Upravni odjel za socijlanu skrb, šport i udruge

Rok: 2009.

MJERA 1.1.4.

POVEĆATI GRADSKA PRORAČUNSKA SREDSTVA ZA PROGRAME UDRUGA MLADIH I ZA MLADE

AKTIVNOST

1.1.4.1. Povećati iznose financijskih potpora za programe i projekte udruga mladih i za mlade u proračunu Grada Karlovca unutar postojeće stavke "Tekuće donacije udrugama civilnog društva"

Nositelj: Upravni odjel za financije

Rok: 2009. godina

MJERA 1.1.5.

POVEĆATI BROJ MLADIH ZAPOSLENIH PRI GRADSKOJ UPRAVI

AKTIVNOST:

1.1.5.1. Donijeti Preporuku o zapošljavanju minimalnog broja zaposlenih mladih osoba pri svakom odjelu Grada te o zapošljavanju pripravnika na svakom radnom mjestu gdje je to moguće

Nositelj: Upravni odjel za opće poslove

Rok: 2011. godina

CILJ 1.2 RAZVIJATI SUSTAV JAČANJA KAPACITETA, PROMOCIJE I INICIJATIVA ORGANIZACIJA MLADIH KROZ PROGRAME I INSTITUCIJE CIVILNOG DRUŠTVA

MJERA 1.2.1.

POKRENUTI PROGRAM OBUKE IZ PODRUČJA UPRAVLJANJA ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA I USTROJA ORGANIZACIJA CIVILNOG DRUŠTVA

AKTIVNOSTI:

1.2.1.1. Potaknuti sustav obuke kroz radionice i tečajeve

1.2.1.2. Pokrenuti sustav mentorstva za nove nevladine organizacije/udruge

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2008. - kontinuirano

MJERA 1.2.2.

PODRŽATI UMREŽAVANJE ORGANIZACIJA MLADIH

AKTIVNOSTI

1.2.2.1. Institucionalno podržati umrežavanje organizacija mladih

Nositelj: Upravni odjel za socijlanu skrb, šport i udruge

Rok: 2008. - kontinuirano

MJERA 1.2.3.

OSIGURATI SREDSTVA ZA SUFINANCIRANJE CENTARA ZA MLADE **AKTIVNOST**

1.2.3.1.Osigurati sredstva za sufinanciranje troškova Centara za mlade u Proračunu Grada Karlovca Nositelj: Upravni odjel za socijlanu skrb, šport i udruge

Rok:2008. godina

1.2.3.2. U Proračunu Grada Karlovca otvoriti stavku Centri za mlade i Infocentar za mlade

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2010. godina

MJERA 1.2.4.

RAZVITI SUSTAV POTPORA GRADA KARLOVCA ZA ORGANIZACIJE MLADIH

AKTIVNOSTI

5

1.2.4.1.Redovito objavljivati natječaje za programe i projekte udruga mladih i za mlade i potpore Centrima za mlade (jednom godišnje)

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009.-2010. godina

1.2.4.2.Izraditi kriterije za dodjelu javnih prostora na korištenje udrugama mladih i za mlade i raspisati natječaj za dodjelu javnih prostora udrugama mladih za mlade

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2010. godina

1.2.4.3.Razviti mjerila za dobivanje potpora Grada Karlovca (Smjernice o financiranju udruga)

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

1.2.4.4.Izraditi Povelju o suradnji Grada Karlovca i nevladinog sektora u Karlovcu na području mladih

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

Karlovcu

CILJ 1.3.

UNAPRIJEDITI UKLJUČIVANJE MLADIH U RAZVOJ LOKALNE ZAJEDNICE KROZ JAČANJE KAPACITETA MLADIH

MJERA 1.3.1.

RAZVOJ NEFORMALNIH OBLIKA OBRAZOVANJA S CILJEM STJECANJA DODATNIH ZNANJA I VJEŠTINA

AKTIVNOSTI

1.3.1.1. Educirati učenike/ice i djelatnike/ice odgojno-obrazovnih ustanova na temu obrazovanja za demokratizaciju i civilno društvo

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2009.-2010. godina

MJERA 1.3.2.

OSNAŽIVANJE I POTICANJE MLADIH NA AKTIVNIJE SUDJELOVANJE U DRUŠTVU KROZ MEDIJE

AKTIVNOSTI

1.3.2.1.Provesti kampanju edukacije medija o mladima i potrebama mladih

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

1.3.2.2. Poticati osnivanje i rad medija mladih raspisivanjem natječaja

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009.-2010. godina

POGLAVLJE II

Obrazovanje i informatizacija, mobilnost, informiranje i savjetovanje

Uvod

Kod svakog programa za mlade postoji poteškoća definiranja ciljeva. Definiranjem izvaninstitucionalnog programa obrazovanja i informiranja za mlade, sve postaje prilično složeno, jer je gotovo nemoguće izbjeći sukob sa institucionaliziranim obrazovanjem i informiranjem.

Ovi problemi sami po sebi nude rješenje: suradnja već postojećih ustanova obrazovanja i informiranja s jasno artikuliranim programima, koji su usklađeni sa željama mladih, uzimajući u obzir činjenicu prolaznosti vremena, odnosno da će i mladi jednom biti stari, te da će doći novi mladi, što je prirodan proces.

Karlovac, grad tradicije i građanske kulture, treba izvaninstitucionalni program obrazovanja i informiranja za mlade, kako bi došle do izražaja ideje koje trebaju podršku lokalne zajednice od kojih će ona sama imati najviše koristi. Sve škole, pogotovo srednje škole, imaju i resurse i stručnjake, koji će svojim znanjem i motivom, većini ideja, želja i programa mladih dati konkretan smisao i njihovo ostvarenje.

Konkurencije ne bi smjelo biti, i tu će presudnu ulogu odigrati građanska kultura koja krasi Karlovac.

Naravno, očekuju se rezultati mladih i svih koji se tako osjećaju: plodovi rada brzo će se vidjeti; sve što oplemenjuje stanovnike Karlovca ostat će i živjeti dok mladi ne ostare, i nakon toga, sve što ne oplemenjuje umrijet će i otvoriti prostor onom što oplemenjuje.

Damir Mandić

Ravnatelj Gimnazije Karlovac

Određenje pojma

Dostupnost informacija u današnje je vrijeme tehnološkog razvoja nešto što se podrazumijeva. No jesu li mladi Karlovčani dovoljno informirani? Nažalost, 71,7% ispitanih izjavljuje da nisu dovoljno informirani o aktivnostima kojima se mogu baviti u slobodno vrijeme. Više od polovice (61,4%) smatra da ne poznaje aktivnosti udruga koje djeluju u Karlovcu. Kada se ispitanike pitalo koliko se generalno smatraju informiranima o onome što se događa oko njih, postotak je viši nego za bilo koje pojedinačno pitanje. Primjerice, mladi smatraju da nisu dovoljno informirani o mogućnostima zapošljavanja (70,4%) i visokog školovanja (50,5%), dok za opću informiranost taj postotak iznosi 37,6%. Gotovo jednoglasno slažu se da bi u Karlovcu trebala postojati Internet stranica za mlade s informacijama o obrazovanju, stipendijama, kreditima, zapošljavanju, kulturi, putovanjima.

Obrazovanje ima nemjerljiv značaj na ukupnu kvalitetu života pojedinca u svim fazama razvoja. Srednja škola utječe na odabir budućeg zanimanja i stoga joj treba posvetiti puno pažnje, a mladi Karlovčani u velikom broju (više od 60%) izražavaju nezadovoljstvo brojem izbornih predmeta. Tehnološki razvoj nije svima jednako bitan, ali naši srednjoškolci (više od polovice ispitanih) smatraju da srednje škole nisu dobro opremljene tehnologijom, dostupnost tehnologije nije im zadovoljavajuća

kao ni educiranost profesora za njeno korištenje. Stanje je ipak nešto bolje na fakultetima gdje je identificirana bolja dostupnost tehnologije (jednak broj studenata je zadovoljan kao i nezadovoljan) i veća sloboda korištenja. No studenti su, baš kao i srednjoškolci, nezadovoljni brojem izbornih predmeta. Voljeli bi da postoje društvena usmjerenja na karlovačkom Veleučilištu (njih 77.4% izražava želju) i da je bolja mogućnost izvanrednog studija. Tečajevi koji se nude zadovoljavaju ponudom, ali ne i cijenom i dostupnošću mlade Karlovčane. Mogućnosti stipendiranja njih 70,2% ne poznaje i slažu se da treba unaprijediti informiranje o stipendijama. Više od polovice negoduje zbog neusklađenosti javnog prijevoza i nastave, a nedostatak noćnog prijevoza smanjuje mogućnost izlazaka (posebno se odnosi na prigradska naselja).

Mladi predlažu otvaranje više studijskih grupa na Veleučilištu (društveni smjerovi), veću mogućnost izvanrednog studija, općenito proširenje mogućnosti daljnjeg obrazovanja, prekvalifikacije, prilagođavanje kadrova tržištu rada. Pritom naglasak stavljaju na bolju informiranost prilagođenu današnjem vremenu (plakati, oglasi, radio, internet), opremanje obrazovnih ustanova modernim tehnologijama, bolju educiranost nastavnog osoblja za korištenje tih tehnologija. Prijedlog je više kreativnosti u obrazovanju, radionica i poticanje neformalnog obrazovanja. Te procese treba poduprijeti institucionalna povezanost ključnih aktera – Grada, obrazovnih ustanova, udruga.

Ciljevi poglavlja, mjere i aktivnosti

- 2.1. Stvoriti uvjete za obrazovanje mladih primjerene tržištu rada i standardima EU i informirati mlade
- 2.2. Promovirati cijeloživotno učenje i osigurati uvjete za kontinuirano stjecanje znanja i vještina mladih
- 2.3. Osigurati i učiniti dostupnima te promovirati formalne i neformalne obrazovne sadržaje svim mladima

MJERA 2.1.1.

PROMOVIRATI VAŽNOST STRUKOVNIH PROGRAMA I STRUČNIH STUDIJA MEĐU RODITELJIMA I UČENICIMA

AKTIVNOSTI

2.1.1.1._Osigurati informiranje o tržištu rada, mogućnostima školovanja i zaposlenja (organiziranje Dana karijera, Dana otvorenih vrata, plan profesionalne orijentacije u Centrima za mlade)

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina-kontinuirano

2.1.1.2. Provesti kampanju za demistifikaciju strukovnih zanimanja i rodno usmjerenih zanimanja pred roditeljima i učenicima

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i Odbor za ravnopravnost spolova Grada

Karlovca Rok: 2009. godina

MJERA 2.1.2.

AKTIVNOSTI

2.1.2.1.Povezati Centar za stipendije Karlovačke županije sa Infocentrom za mlade koji će pružati informacije i savjetovanja te razvijati info portal kroz međusektorska partnerstva

2.1.2.2. Osigurati i promovirati dodjeljivanje stipendija Grada Karlovca za deficitarna zanimanja

Nositeli: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2009. godina-kontinuirano

MJERA 2.1.3.

U OBRAZOVNIM INSTITUCIJAMA OSIGURATI DOSTUPNOST I PROVOĐENJE NEFORMALNOG OBRAZOVANJA I OBRAZOVNIH TEČAJEVA U SURADNJI S ORGANIZACIJAMA CIVILNOG DRUŠTVA I POSLOVNIM SEKTOROM

AKTIVNOSTI

2.1.3.1.Procjena potreba i mogućnosti za neformalnim obrazovanjem

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

2.1.3.2. Izraditi katalog neformalnog obrazovanja

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2009. -2010.godina

2.1.3.3.Osigurati otvorenost školskih prostora neformalnim sadržajima

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2010. godina

2.1.3.4.Osigurati financijska sredstva za sadržaje neformalnog obrazovanja. U natječaj Grada Karlovaca uvrstiti neformalno obrazovanje, informatizaciju i medije mladih kao prioritete.

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

2.1.3.5.Osmisliti i provesti program zamjene volonterskih sati za besplatne sate neformalnog obrazovanja ili obrazovnih tečajeva (na osnovu evidencije volonterskog rada ili rada u gradskim tvrtkama). Preduvjet: razvijen volonterski sistem i uvedene volonterske knjižice.

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i Upravni odjel za poduzteništvo i zaštitu okoliša Rok: 2009.

MJERA 2.1.4.

PRILAGODBA PROSTORA OBRAZOVNIH USTANOVA KAKO BI BILE DOSTUPNE OSOBAMA S INVALIDITETOM

AKTIVNOSTI

2.1.4.1. Osiguranje pristupa u obrazovne ustanove (montažne rampe) na području Grada Karlovca

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2011. godina, Europski tjedan osoba s invaliditetom

2.1.4.2.Organizacija medijskog događaja pri postavljanju rampi

Nositelj: Upravni odjel za komunalno gospodarstvo

Rok: 2011. godina, Europski tjedan osoba s invaliditetom

2.1.4.3. Osiguranje prostora za neformalno obrazovanje prilagođenog osobama s invaliditetom u Centru za mlade u Grabriku

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2008. godina

MJERA 2.1.5.

PODUPIRATI INFORMATIČKO OBRAZOVANJE MLADIH I STRUČNOG OSOBLJA U ŠKOLAMA

AKTIVNOSTI

- 2.1.5.1.Senzibilizacija nastavnih kadrova (OŠ I SŠ) o važnosti informatičke pismenosti (ECDL edukacije)
- 2.1.5.2. Sistematiziranje ponude programa informatičke edukacije (katalog dostupan u Info centru) Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruga i Upravni odjel za prosvjetu i kulturu Rok: 2009. godina
- 2.1.5.3.Podupiranje programa udruga na polju informatizacije (kroz natječaje za dodjelu sredstava) Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i Upravni odjel za prosvjetu i kulturu Rok: 2009. godina

MJERA 2.1.6.

PLANSKI RAZVIJATI INFORMATIČKU INFRASTRUKTURU NA PODRUČJU GRADA I UČINITI DOSTUPNIMA ŠKOLSKU INFORMATIČKU INFRASTRUKTURU ZA UČENIKE I STUDENTE

AKTIVNOSTI

2.1.6.1.U školama (srednjim i osnovnim) i ostalim odgojno-obrazovnim institucijama potaknuti osiguranje slobodnog pristupa računala i Internetu

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu u Gradu Karlovcu i Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, tehničku kulturu, šport i informiranje u Karlovačkoj županiji

Rok: 2009. godina

2.1.6.2. U sklopu Centara za mlade osigurati informatičku infrastrukturu dostupnu mladima

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

MJERA 2.1.7.

OSNOVATI INFO CENTAR ZA MLADE

AKTIVNOSTI

- 2.1.7.1.Opremiti i otvoriti info centar
- 2.1.7.2.Provođenje programa –redoviti rad Info centra (informiranje, edukacija, kulturno- zabavni sadržaji, savjetovanje, postavljanje softvera za profesionalnu orijentaciju « Moj izbor»)
- 2.1.7.3.Osiguranje sredstava za radna mjesta (Grad Karlovac osigurava 1 osobu)

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2010. godina

MJERA 2.1.8.

POTICATI I FINANCIJSKI POTPOMAGATI OSNIVANJE I RAD INFO INTERNET PORTALA ZA MLADE

AKTIVNOSTI

2.1.8.1. Osmisliti model info portala i povezati ga sa Info centrom te osmisliti sadržaj i dizajn portala Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok: 2009. godina

- 2.1.8.2.Osigurati tim mladih stručnjaka za volonterski angažman pri postavljanju i održavanju portala (koordinacija djelatnik/ica Info centra)
- 2.1.8.3. Postavljanje i redovito ažuriranje info web portala

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i Upravni odjel za prosvjetu i kulturu Rok: 2009. -2010.godina

MJERA 2.1.9.

REDOVITO INFORMIRATI MLADE GRADA KARLOVCA O SVIM DRUŠTVENIM DOGAĐANJIMA

AKTIVNOSTI

2.1.9.1. Tiskati i distribuirati mjesečni program aktivnosti za mlade grada Karlovca

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina -kontinuirano

MJERA 2.1.10.

POTAKNUTI GRADSKOG PRIJEVOZNIKA NA ORGANIZIRANJE PRIGRADSKIH LINIJA TE UVOĐENJE DODATNIH VEČERNJIH I NOĆNIH GRADSKIH LINIJA

AKTIVNOSTI

2.1.10.1. Grad Karlovac će ispitati postoji li potreba za uvođenjem dodatnih prigradskih linija u večernjim i noćnim terminima te će pokrenuti inicijativu za uvođenjem prema potrebi (moguće angažiranje privatnih prijevoznika)

Nositelj: Upravni odjel za prostorno planiranje i graditeljstvo

Rok: 2009. -2010.godina

MJERA 2.1.11.

PODUPRIJETI OSNIVANJE OMLADINSKOG HOSTELA

AKTIVNOSTI

2.1.11.1.Oformiti radnu skupinu unutar Grada Karlovca koja će identificirati i procijeniti alternative za otvaranje hostela (javno-privatno partnerstvo, postojeći prostori)

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

2.1.11.2. Donijeti Odluku o pokretanju projekta omladinskog hostela u Karlovcu

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

2.1.11.3. Pokrenuti postupak ishođenja dozvola i dokumentacije, radna skupina pribavlja dodotna financijska sredstva iz drugih izvora

Nositelj: Upravni odjel za prostorno planiranje i graditeljstvo

Rok: 2009. -2010.godina

2.1.11.4.Otvaranje hostela

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2012. godina

POGLAVLJE III

Zapošljavanje, poduzetništvo i stambena politika

Uvod

Zapošljavanje ili samozapošljavanje jedini je put do ekonomske nezavisnosti koja je preduvjet za ostvarivanje gotovo svih drugih životnih uloga. Zato je pronalazak zaposlenja ili pokretanje vlastitog posla prioritetni cilj za većinu mladih ljudi ali i izazov za institucije koje bi im trebale pružiti podršku.

Hrvatski zavod za zapošljavanje pomaže mladima već kod prvog izbora zvanja i nadalje, tijekom svih odluka vezanih uz kreiranje profesionalnog razvoja. Osim stručne pomoći pri donošenju odluka o obrazovanju i zapošljavanju, Zavod provodi programe poticanja zapošljavanja u okviru kojih sufinancira zapošljavanje ili obrazovanje za podizanje razine zapošljivosti mladih osoba prijavljenih u evidenciji nezaposlenih osoba.

Za one koji žele pokrenuti vlastiti posao Centar za poduzetništvo organizira poduku za poduzetnike početnike a mnoge (pretežito financijske) institucije pružaju financijske potpore za poduzetničke inicijative.

Značajnu ulogu imaju lokalne obrazovne institucije koje bi trebale pridonositi boljoj usklađenosti obrazovnih profila i potreba lokalnog tržišta rada i uz redovni sustav razvijati i kvalitetan sustav obrazovanja odraslih.

lpak, posebna odgovornost leži na mladima. Neinformiranost, neuvažavanje potreba lokalnog tržišta rada, nerealna očekivanja i nedovoljna angažiranost u traženju posla često otežavaju ulazak mladih u svijet rada. U uvjetima tržišne ekonomije obrazovanje za zanimanja koja su potrebna tržištu je ulaznica za svijet rada a cjeloživotno učenje garancija opstanka u tom svijetu.

Niti jedna institucija nema dovoljno resursa za samostalno rješavanje potreba i problema nezaposlenosti mladih. Jedino kroz zajedničko koordinirano djelovanje javnih institucija, privatnog sektora i civilnih udruga može se doprinijeti stvaranju boljeg položaja mladih na tržištu rada. Jedna takva zajednička inicijativa već se razvija kroz implementaciju jedinstvenog sustava stipendiranja za zanimanja potrebna na lokalnom tržištu rada.

Vjerujemo da će donošenje i provedba Gradskog programa za mlade potaknuti dodatnu perspektivu u komunikaciji i suradnji svih aktera u lokalnoj zajednici te da ćemo zajedno, u bliskoj budućnosti, riješiti problem nezaposlenosti mladih karlovčana kroz zapošljavanje u gradu u kojem su rođeni i odrasli.

Ana Pozderac, prof. Hrvatski zavod za zapošljavanje, Ispostava Karlovac

Određenje pojma

Uz tvrdnju kako grad potiče poduzetničke aktivnosti mladih rezultat je izrazito niska prosječna ocjena koja je posljedica činjenice da više od 200 ispitanika smatra tvrdnju netočnom. Još negativniji rezultat javlja se uz tvrdnju kako gradska vlast potiče financijsko i stambeno osamostaljivanje mladih (247 ispitanika nikako se ne slaže s tvrdnjom, a samo se 5 u potpunosti slaže!). Mogućnost zapošljavanja u Karlovcu više od polovice ispitanika smatra nezadovoljavajućom (više od 65%), a

količina nezadovoljstva se povećava ako se radi o traženju posla u struci i tada situaciju potpuno nezadovoljavajućom procjenjuje 71,7% ispitanih. Ovaj problem se povezuje s problemom neadekvatnog obrazovanja koje ne prati trendove na tržištu rada, a mogućnost prekvalifikacije nije zadovoljavajuća (samo 17,5% ispitanih je zadovoljno). Od 249 ispitanika koji su upoznati s mogućnostima stjecanja radnog iskustva za vrijeme studija, samo njih 48 izražava zadovoljstvo, što je povezano s ponudom poslova za studente koju većina ispitanih smatra nedovoljnom. Studentski krediti i dalje su nepoznanica: čak 43,8% izjavljuje da nije upoznato sa studentskim kreditiranjem, a 40,8% smatra ih nepovoljnima.

Mladi predlažu poticanje mjera zapošljavanja mladih ljudi bez iskustva, (nakon diplome), smatraju da radno iskustvo i godine života trebaju biti manje važan faktor a kompetentnost veći. Ispitani bi voljeli da je stručna praksa i stažiranje bolje organizirano, da postoji bolja povezanost fakulteta s poslodavcima i ustanovama za zapošljavanje pri čemu gradska vlast treba utjecati na smanjenje školarina i omogućavanje otplate kredita za školarine nakon što se zaposle. Slažu se da postoji veliki problem odlaska mladih obrazovanih ljudi iz Karlovca za što smatraju da bi se smanjilo kada bi Grad ponudio poticaje za stanovanje i nalaženje prvog posla.

Ciljevi poglavlja, mjere i aktivnosti

- 3.1. Olakšati zapošljavanje mladih kroz informiranje, savjetovanje, prekvalifikaciju, usavršavanje i promociju
- 3.2. Omogućiti stambeno zbrinjavanje mladih
- 3.3. Ojačati poduzetničku klimu mladih

Mjera 3.1.1.

INFORMIRATI MLADE O MOGUĆNOSTIMA NA TRŽIŠTU RADA

AKTIVNOSTI

3.1.1.1. Pokrenuti projekt baze podataka i postavljanja linkova za razmjenu informacija o mladima na tržištu rada

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok: 2009. godina

3.1.1.2. Pokrenuti i održavati bazu podataka (vidi pod prethodnu provedbenu aktivnost) na informativnoj web stranici za mlade tj. pokrenuti informativnu web stranicu za mlade

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. -2010.godina

3.1.1.3. Pokrenuti Klub mladih nezaposlenih, educirati i informirati mlade i osigurati podršku pri traženju zaposlenja pomoću trenera za zapošljavanje-projekt Hoću prvi posao!

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i udruga Korak Rok: 2009. godina

Mjera3.1.2. OMOGUĆITI I POTICATI STJECANJE DODATNIH VJEŠTINA AKTIVNOSTI

5

3.1.2.1. Osmisliti i provesti projekt edukacije za mlade o upravljanju projektnim ciklusom i ostalim vještinama koje podižu zapošljivost mladih na tržištu rada

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

3.1.2.2. Uvesti praktičan rad tijekom srednjoškolskog školovanja i ljetnu praksu u lokalnim tvrtkama sa svrhom stjecanja prvih radnih iskustava

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009.-2010. godina

MJERA 3.1.3.

PROMOVIRATI FLEKSIBILNO RADNO VRIJEME

AKTIVNOSTI

3.1.3.1. Provesti kampanju s ciljem promoviranja fleksibilnog radnog vremena

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

MJERA 3.1.4.

PROMOVIRATI RODNU RAVNOPRAVNOST U ZAPOŠLJAVANJU

AKTIVNOST

3.1.4.1. Provesti kampanju s ciljem promoviranja rodne ravnopravnosti prema poslodavcima

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i Odbor za ravnopravnost spolova Grada Karlovca Rok: 2009. godina

MJERA 3.1.5.

PROMOVIRATI VAŽNOST VOLONTERSTVA U TVRTKAMA (I OLAKŠATI STJECANJE PRVOG RADNOG ODNOSA)

AKTIVNOST

3.1.5.1. Omogućiti mladima do 29 godina volontiranje u gradskim tvrtkama

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge i Upravni odjel za poduzetništvo i zaštitu okoliša Rok: 2009. godina

MJERA 3.2.1.

OSMISLITI SUSTAV POTICAJNE STANOGRADNJE ZA MLADE

AKTIVNOST

3.2.1.1. Osmisliti sustav djelovanja i financiranja poticajne stanogradnje za mlade

Korištenje poznatih i učinkovitih modela – posjet Gradu Varaždinu u svrhu upoznavanja modela gradnje stanova prema sistemu POS-a, u cilju osmišljavanja sustava, Utvrditi eventualne mogućnosti gradnje stanova za najam mladima, kroz sustav JPP-a.

Nositelj: Povjerenstvo za stanove

Rok: 2011. godina

MJERA 3.2.2.

OMOGUĆITI INFORMIRANJE I EDUKACIJU KROZ PROJEKT "KAKO DO PRVOG STANA"

AKTIVNOST

3.2.2.1. Pokrenuti i provesti projekt "Kako do prvog stana" sa svrhom upoznavanja sa stanjem na tržištu stanova, upoznavanja mogućnosti kreditiranja kupnje (eventualne prezentacije modela pojedinih banaka), upoznavanje s modelom stambene štednje uz državne poticaje i upoznavanje s modelom «stambenog zadrugarstva»

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

MJERA 3.2.3.

OSMISLITI I PROVESTI PROGRAM NAJMA STANOVA ZA MLADE UZ POSEBNE POGODNOSTI

AKTIVNOST

- 3.2.3.1. Osmisliti i provesti projekt subvencioniranja najma stanova unutar kojeg sudjeluju mladi do 35 godina, a posebno za mlade obitelji
  - 1. Utvrditi činjenično stanje broj mladih podstanara (do 35 godina) u Karlovcu.

  - Utvrditi cijene najma na tržištu u Karlovcu.
     Utvrditi kriterije za subvencioniranje najamnina obvezan ugovor o najmu

Nositelj: Povjerenstvo za stanove i Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok: 2009. godina

3.2.3.2. Osmisliti sustav financiranja gradnje stanova za najam za mlade do 35 godine kroz sustav javnoprivatnog partnerstva

Nositelj: Povjerenstvo za stanove i Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2011. godina

MJERA 3.3.1.

OSMISLITI I PROVESTI PROJEKT PODUZETNIČKOG INKUBATORA ZA MLADE

AKTIVNOSTI

3.3.1.1. Osmisliti i pokrenuti projekt poduzetničkog inkubatora za mlade u sklopu kojeg bi se nalazio i poduzetnički centar za mlade kao servis za mlade poduzetnike

Nositelj: Upravni odjel za poduzetništvo i zaštitu okoliša

Rok: 2012. godina

MJERA 3.3.2.

USPOSTAVITI JAMSTVENI FOND ZA MLADE

AKTIVNOST

3.3.2.1. Uspostaviti jamstveni fond za poduzetničke kredite za mlade poduzetnike do 29 godina starosti Nositelj: Upravni odjel za poduzetništvo i zaštitu okoliša

Rok: 2010.-2011. godina

MJERA 3.3.3.

EKSPERIMENTALNO PROVESTI PROGRAM "PODUZETNIŠTVO" U ŠKOLAMA

AKTIVNOST

3.3.3.1. Eksperimentalno provesti program «Poduzetništvo» u školama

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2010. godina

POGLAVLJE IV

Zdravstvena zaštita i reprodukcijsko zdravlje te socijalna politika

Uvod u poglavlje

SOCIJALNA POLITIKA I BRIGA O ZDRAVLJU

Grad Karlovac, kao jedinica lokalne samouprave, ima zakonsku obvezu provedbe socijalne politike. U području zdravstva još nisu definirane i utvrđene nadležnosti, što Grad Karlovac ne sprječava da i u tom području provodi projekte u interesu građana, posebno djece i mladih.

U provedbi socijalne politike, Zakonom o socijalnoj skrbi utvrđene su određene obveze, ali je i otvorena mogućnost donošenja autonomnog Socijalnog programa, koji će građanima pružati socijalne usluge u većem opsegu od zakonske obveze.

Tako već više od 10 godina Grad Karlovac provodi Socijalni program koji je namijenjen potrebama građana «od rođenja do smrti», temelji se na glavnom kriteriju ukupnih primanja svih članova domaćinstva, a sa svojih 20-tak oblika pomoći zadire u sve pore kućnog proračuna: troškove režija stanovanja, nabave ogrjeva, prehrane, pomoći i njege u kući, liječenja, obrazovanja, gradskog prijevoza i drugo.

Jedna od bitnih karakteristika Programa je i njegova dinamičnost, odnosno mogućnost izmjena i dopuna u svakom trenutku, te otvorenost za socijalne inovacije.

Svoje mjesto u tom Programu naravno imaju i mladi. Posredno, kao članovi svojih obitelji, participiraju u navedenim oblicima pomoći. Neposredno participiraju u namjenskim oblicima pomoći: subvencija troškova vrtića, besplatna prehrana učenika osnovnih škola, besplatno ljetovanje, subvencija prijevoza učenika srednjih škola i studenata.

Još jedan značajan segment provedbe socijalne politike - rješavanje stambenih problema, posebno mladih obitelji, nije zaboravljen, ali nisu postignuti zadovoljavajući učinci. Jedan manji broj mladih obitelji je riješen, a nastoje se pripremiti značajniji projekti. Za sada je u razmatranju više modela, a jedan je i kreditiranje Europske banke za razvoj gradnje stanova na principu javnog najma, namijenjenih prioritetno mladim obiteljima.

Ovaj program za mlade treba odigrati ulogu zamašnjaka. Svojom provedbom treba pokazati u kojim smjerovima će se ubuduće kretati realizacija socijalne politike namijenjene mladima, te koji će biti najvažniji segmenti budućih programa namijenjenih brizi o zdravlju mladih.

Očekuje se od svih subjekata koji će sudjelovati u realizaciji ovog Programa za mlade, posebno od udruga civilnog društva, da daju svoj puni doprinos, pri čemu značajno mjesto trebaju imati provedive ideje i inovacije.

Dražen Adamić, prof.

Savjetnik za zdravstvo i socijlanu skrb, Grad Karlovac

Određenje pojma

Stil života i način ponašanja uvelike određuju zdravstveno stanje mladih. Zdravi stilovi života mladim Karlovčanima i dalje su prilično daleki. Gotovo 70% mladih izjavljuje da ne potiču zdrave stilove života, a oni koji to rade u potpunosti čine samo 3,3% ispitanih. Kada govorimo o educiranosti i informiranosti o vlastitoj seksualnosti i seksualno odgovornom ponašanju, polovica ispitanih izjavljuje da nisu dovoljno educirani, a 23% ispitanih smatra da je njihovo znanje o navedenoj temi potpuno dovoljno. No čak niti svi koji se smatraju dovoljno educiranima ne odnose se odgovorno prema vlastitoj seksualnosti i seksualnom ponašanju. S tvrdnjom kako se mladi odgovorno odnose prema vlastitoj seksualnosti i seksualnom ponašanju samo 7,6% ispitanika slaže se u potpunosti, a 63,4% nikako se ne slaže s tvrdnjom.

Prema Nacionalnom programu djelovanja za mlade, socijalna politika definirana je kao sustav usmjerenih društvenih intervencija u funkciji prevladavanja socijalnih nejednakosti, ujednačavanja životnih mogućnosti te poticanja društvene solidarnosti i integracije. Ovo je višedimenzionalni konstrukt koji uključuje i stambeno osamostaljivanje, zapošljavanje i slobodno vrijeme.

Mladi su u upitniku izrazili nezadovoljstvo smještajnim kapacitetima za studente i učenike. Samo 5,3% ispitanih smatra trenutne kapacitete u Karlovcu dovoljnima. Smatraju da mladi u Karlovcu nisu u mogućnosti odseliti se od roditelja i samostalno živjeti po završetku školovanja. Grad Karlovac, po mišljenju više od polovice ispitanih, ne potiče stambenu politiku za mlade.

Mladi predlažu smanjivanje kamata za stambene kredite za mlade, modele izgradnje gradskih stanova, poticajne mjere demografske politike putem subvencija za mlade roditelje čime bi se utjecalo i na smanjenje odlaska mladih iz Karlovca.

Vrlo zanimljiv prijedlog poticanja zdravstvene zaštite mladih ideja je studentske poliklinike. Mladi smatraju da je potrebno više pričati o zdravom načinu života, promovirati sport i bavljenje sportskim aktivnostima, u programe obveznog obrazovanja uvesti dodatne edukacije o problemu ovisnosti i spolno prenosivim bolestima te osigurati redovite sistematske preglede za učenike i studente.

Ciljevi poglavlja, mjere i aktivnosti

- 4.1. Usvajanje zdravih navika i stilova života kod mladih u Karlovcu, s posebnim naglaskom na preventivnim mjerama.
- 4.2. Povećanje sigurnost mladih u prometu, bez obzira na njihovu ulogu u prometu.
- 4.3. Poticati mlade na aktivnu participaciju u edukativnim programima vezanim uz pitanja njihovog zdravlja, te odlazak u postojeće savjetodavne servise
- 4.4. Poboljšati kvalitetu života mladih osoba sa invaliditetom.
- 4.5. Podržati aktivnu participaciju vjerskih zajednica i nadležnih institucija u kreiranju neformalnih sadržaja za mlade koji doprinose duhovnom razvitku mladih ljudi te osnažuju položaju mladih u borbi protiv socijalne isključenosti

MJERA 4.1.1.

SUZBIJATI OVISNOSTI O ALKOHOLU, CIGARETAMA I DROGAMA, S NAGLASKOM NA PRIMARNU I SEKUNDARNU PREVENCIJU KROZ EDUKATIVNE PROGRAME I KAMPANJE, KAO I PRUŽANJE SAVJETOVANJA I POMOĆI, POSEBICE U TERCIJARNE PREVENCIJE

AKTIVNOSTI

4.1.1.1. Edukativni programi u školama sa ciljem senzibilizacije (1 program s 4 modula), natjecanje u znanju između škola

Nositelj:Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok:2009.-2010. godina

4.1.1.2. Evidentiranje postojećih i procjena potreba za organizacijom edukacija nastavnika i učenika o prevenciji ovisnosti te provođenje Programa prevencije ovisnosti u školama

Nositelj:Upravni odjel za prosvjetu i kulturu, Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2008.-2009. godina

4.1.1.3. Organizirati edukacije za nastavno osoblje srednjih škola te edukativne sadržaje za učenike srednjih škola o prevenciji ovisnosti sukladno potrebama

Nositelj:Upravni odjel za prosvjetu i kulturu, Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2009.-2010. godina

4.1.1.4. Pasivna dežurstva za psihologe, soc. radnike, pedagoge te ostale profesionalce, izobrazba i rad volontera na SOS telefonu

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2009. godina

MJERA 4.1.2.

POVEĆATI SIGURNOST U PROMETU ULAGANJEM U PROMETNU SIGNALIZACIJU I OBJEKTE, TE PREVENCIJA PROMETNIH NESREĆA U KOJIMA SUDJELUJU MLADI

AKTIVNOSTI

- 4.1.2.1. Izgradnja prometnih elemenata koji doprinose sigurnosti djece i mladih u prometu bez obzira na ulogu koju u prometu imaju
- 4.1.2.2. Sufinancirati prijevoz do škole za učenike OŠ i SŠ
- 4.1.2.3. Pojačati nadzor MUP-a vikendima
- 4.1.2.4. Educirati učenike trećih razreda srednjih škola o sigurnosti u prometu

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge te Povjerenstvo za sigurnost djece i mladih u prometu

. Rok:2009.-2010. godina

MJERA 4.1.3.

EDUKACIJA MLADIH O REPRODUKTIVNOM ZDRAVLJU I OSNAŽIVANJE RADA SAVJETODAVNIH SLUŽBI S CILJEM ZAŠTITE REPRODUKTIVNOG ZDRAVLJA

AKTIVNOSTI

4.1.3.1. Razviti modele uključivanja mladih u rad Savjeta mladih, kako bi i sami participirali u odlučivanju, promocija akcije među mladima s invaliditetom

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2008.-2009. godina

4.1.3.2. Educirati učenike I . razreda SŠ kontinuirano i strukturirano

Nositelj:Upravni odjel za prosvjetu i kulturu i Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2008.-2009. godina

4.1.3.4. Edukativno-preventivna kampanja borbe protiv Hepatitisa C kroz besplatno i anonimno testiranje na virus te niz edukativnih radionica o značaju i teškoći bolesti

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2008.-2009. godina

4.1.3.5. Edukativno-preventivna kampanja borbe protiv HPV virusa i sufinanciranje 1 doze cjepiva Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

MJERA 4.1.4.

SUZBIJATI SVE OBLIKE NASILJA KOD MLADIH PREVENTIVNIM EDUKATIVNIM PROGRAMIMA I OSNAŽIVANJE INTERDISCIPLINARNOSTI SAVJETODAVNOG RADA

AKTIVNOSTI

- 4.1.4.1. Projekt vršnjačke edukacije u školama (izborni), radionice za izobrazbu edukatora i korisnike Nositelj:Upravni odjel za prosvjetu i kulturu i Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2008.-2009. godina
- 4.1.4.2. Kampanja za izvršenje sudske kazne na mjestima od značajnog interesa za društvo Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2010. godina

MJERA 4.1.5.

PROMOVIRATI ZDRAVU PREHRANU, POSEBICE INTRA-INSTITUCIONALNE PREHRANE NAMIJENJENE MLADIMA

AKTIVNOSTI

4.1.5.1.Kampanja za popularizaciju zdrave prehrane, tečaj zdravog kuhanja za mlade, izbacivanje/limitiranje nutritivno siromašne hrane u intra-institucionalnim kuhinjama u kojima se hrane mladi

Nositelj:Upravni odjel za prosvjetu i kulturu i Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2009.-2010. godina

MJERA 4.1.6.

POTICATI TJELESNE AKTIVNOSTI KROZ PROMOCIJU ŠPORTSKIH AKTIVNOSTI ČINEĆI IH DOSTUPNIJIMA MLADIMA

AKTIVNOSTI

4.1.6.1. Kampanja za promociju rekreativnog športa kroz škole i omogućavanje veće dostupnosti športskih terena i klubova mladima (među školska natjecanja, novi športovi u školama)

Nositelj:Upravni odjel za prosvjetu i kulturu i Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2009. godina

MJERA 4.1.7.

POBOLJŠATI KVALITETU ŽIVOTA MLADIH OSOBA S INVALIDNOŠĆU, S POSEBNIM NAGLASKOM NA PROSTORNU MOBILNOST. OBRAZOVANJE I INKLUZIVNOSTI

AKTIVNOSTI

4.1.7.1. Adaptirati centre za mlade, održavanje kombija, semafor signalizacija na pješačkim prijelazima i trake za vođenje slijepih kod obrazovnih institucija

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok:2010. godina

Partneri: Upravni odjel za prostorno planiranje i graditeljstvo, Savez udruga osoba s invaliditetom, udruge

MJERA 4.1.8.

OČUVATI MENTALNO ZDRAVLJE MLADIH, S POSEBNIM NAGLASKOM NA PRUŽANJE PRAVOVREMENE SAVJETODAVNE POMOĆI

AKTIVNOSTI

4.1.8.1. Savjetodavni rad s mladima, interdisciplinarnost u rješavanju problema Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2009.-2010. godina

MJERA 4.5.1.

UKLJUČIVANJE VJERSKIH ZAJEDNICA I INISTITUCIJA U RAZVOJ I PRUŽANJE SADRŽAJA ZA MLADE S CILJEM SAVJETOVANJA, INFORMIRANJA I POTPORE MLADOM ČOVJEKU U BORBI PROTIV SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI

AKTIVNOSTI

- 4.5.1.1. Edukativno-promotivna kampanja namijenjena vjerskim zajednicama i nadležnim institucijama u borbi protiv socijalne isključenosti mladih
- 4.5.1.2. Razvoj modela savjetovanja koji uključuju vjerske zajednice i njihove inicijative u savjetovanje mladih

Nositelj:Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge Rok:2010. godina

POGLAVLJEV

Kultura mladih i slobodno vrijeme

Uvod

Kultura mladih i njihovo slobodno vrijeme tijesno su povezani.

lako se o kulturi mladih govorilo i ranije, u posljednjih desetak godina mnogo se priča o kvalitetnijem korištenju slobodnog vremena. U propitivanju na koji način mladi čovjek provodi slobodno vrijeme i koje su njegove potrebe nerijetko se zaboravlja segment interesa za najrazličitije oblike kulturne ponude. Također značajno je napomenuti povezivanje kulture mladih s nezavisnom kulturom u kojoj aktivno sudjeluju i pridonose cjelokupnoj kulturnoj sceni. Mladi tu participiraju putem svojih inovativnih i često kontroverznih ideja i na taj način osvježavaju često učmalu, uspavanu, konzervativnu i strogim pravilima ograničenu kulturnu ponudu. Kultura mladih veže se češće uz vaninstitucionalne inicijative i nerijetko dolazi do konflikta i otpora od strane mladih aktera kad se krene institucionalizirati i stavljati u određene, unaprijed zacrtane forme.

Mladi se organiziraju u samoosnovane inicijative, organizacije ili udruge koje pokušavaju održati čim veću neovisnost od političkih i ekonomskih utjecaja i sami odlučuju o vlastitim projektnim aktivnostima. Ili bi tako bar trebalo biti.

Zbog same perspektivnosti, inovativnosti i energije koju mladi ljudi unose često smo svjedoci maćehinskog odnosa javnih institucija i korporativnih donatora zbog neslaganja s programskom orijentacijom i nastojanjima mladih. Ovakav odnos u konačnici ima tendenciju zatiranja inicijativa kod mladih što rezultira poticanjem malograđanštine, konzumerizma i jednoobraznosti. Upravo smo svjedoci takvih procesa u manjim gradovima iz kojih mladi ljudi permanentno migriraju u veće regionalne centre ili pak u inozemstvo. Uz bolje školovanje i profesionalno napredovanje ovo je jedan od važnijih razloga zašto hrvatski gradovi ostaju bez najkvalitetnijih kadrova

Kultura mladih treba biti alternativa službenoj, tzv. mainstream kulturi i kao takva unaprjeđivati i stalno modernizirati kulturnu scenu, ali i doprinositi rastu kvalitete života. Uz obrazovanje, zapošljavanje, socijalnu politiku i uključivanje mladih u društveno-političke procese kultura mladih je vrlo važna za razvoj mladih u odgovorne, kreativne i proaktivne članove društva.

Mladima je potrebno pružiti potpunu podršku i pomoć u samostalnom kreiranju načina na koji način će se organizirati i izražavati, bez uplitanja političkih, državnih, ideoloških, vjerskih i ekonomskih interesa. Samo na taj način mladi će imati slobodu ispoljavanja potpunih kreativnih potencijala.

Denis Mikšić

Udruga za kreativni razvoj Domaći

Određenje pojma

Slobodno vrijeme i kultura mladih iznimno su bitni dijelovi odrastanja te afirmacije, komunikacije i stila života. Brojne izvannastavne aktivnosti svojom ponudom i atraktivnošću bitno utječu na opću razinu kvalitete života mladih. Zabrinjava podatak da više od polovice ispitanih izjavljuje da nisu društveno aktivni, a ostali to čine kroz udruge/inicijative građana (18,4%) ili kroz sportske klubove (9,5%), crkvu (4,3%), političku stranku (3,6%), kazalište ili neku kombinaciju već navedenog.

Sportske aktivnosti dosta su popularne i čini se da zadovoljavaju ponudom. Tek nešto manje od polovice ispitanih smatra da sportskih aktivnosti ima sasvim dovoljno, ali znatno manji broj (23,1%) misli da su sportske aktivnosti dostupne svima bez obzira na materijalni status. Pojedinci skloniji umjetničkom izražavanju na temelju dobivenih rezultata mogu pokazati veće nezadovoljstvo. Naime, samo 6,9% mladih smatra da kulturnih događaja za mlade u Karlovcu ima dovoljno, a ponuda koncerata još je lošija: samo 3,6% mladih zadovoljno je količinom koncerata za mlade. Lokalne manifestacije koje organizira Grad ne nude dovoljno sadržaja za mlade, smatra to 60,2% ispitanih. Stariji često govore kako mladi previše sjede po kafićima, no sami mladi nezadovoljni su ponudom mjesta za izlaske i 75% smatra da nema dovoljno mjesta za izlaske koja zadovoljavaju njihove interese. Općenito, tvrdnju da postoji dovoljno sadržaja kojima se mladi mogu baviti u slobodno vrijeme potvrdilo je 47,4% što nikako nije rezultat kojim možemo biti zadovoljni.

Osim što detektiraju probleme, mladi imaju ideje kako ih riješiti. Predlažu klub za mlade (npr. kao Mala scena), više mjesta za izlaske, razne tečajeve koje bi Grad subvencionirao, informativni centar koji bi nudio sve relevantne informacije o obrazovanju, stipendijama, kulturi, putovanjima. Sportske aktivnosti valjalo bi upotpuniti bazenom, a dobro bi došle manje sportske dvorane u okolici grada.

Ciljevi poglavlja, mjere i aktivnosti

CILJEVI

- 1. Osigurati adekvatne prostore za provođenje aktivnosti kulture mladih i za mlade, rekreativnog sporta i drugih oblika organiziranog slobodnog vremena mladih
- 2. Osigurati financijsku potporu Grada Karlovca kulturi mladih i za mlade, rekreativnom sportu i ostalim oblicima organiziranog slobodnog vremena mladih
- 3. Poboljšati suradnju Grada Karlovca i dionika u lokalnoj zajednici u području organizacije slobodnog vremena

MJERA 5.1.1.

OMOGUĆITI MLADIMA KORIŠTENJE POSTOJEĆIH PROSTORNIH RESURSA NAD KOJIMA GRAD IMA INGERENCIJU (JAVNI PROSTORI, KNJIŽNICE, DVORANE, ŠKOLE, MUZEJI, ITD,)

AKTIVNOSTI

5.1.1.1. Poticati obrazovne i druge institucije da dio svog prostora i termina otvore za provedbu programa kulture mladih i za mlade, rekreativnog sporta, i organiziranog provođenja slobodnog vremena mladih

Nositelj: Grad Karlovac

Rok: 2009. godina-kontinuirano

5.1.1.2. Osigurati sredstva za obnovu pojedinih prostora iz gradskog proračuna i drugih izvora (donatora)

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2010. godina

MJERA 5.1.2.

POTICATI IZGRADNJU I FINANCIRANJE ODRŽAVANJA ZATVORENIH I OTVORENIH PROSTORA ZA REKREACIJSKI SPORT

AKTIVNOSTI

5.1.2.1. Uključiti predstavnike Savjeta mladih Grada Karlovca i drugih organizacija mladih u tijela koja upravljaju i kreiraju sadržaj rekreativnih centara

Nositelj: Grad Karlovac Rok: 2009. godina

5.1.2.2. Napraviti procjenu potreba i osigurati adekvatan broj termina korištenja postojećih i budućih sportskih terena, dvorana i rekreacijskih centara za rekreativni šport, raspisati godišnji natječaj za udruge. Na taj način mladima će infrastruktura za bavljenje rekreativnim sportom biti dostupna bez naknade.

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009.-2010. godina

MJERA 5.1.3.

OSIGURATI ADEKVATNE PROSTORE ZA MULTIFUNKCIJSKI CENTAR ZA MLADE I NEZAVISNU KULTURU

AKTIVNOSTI

5.1.3.1. Definiranje radne skupine za izradu projekta centra te za njegovo formiranje /osnivanje, koju čine predstavnici Grada i predstavnici udruga

Radna skupna definirati će sadržaj centra, način upravljanja, financijske potrebe, definirati će konkretni prostor(postojeći ili izgradnja novog)

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

5.1.3.2. Raspisivanje i provedba natječaja za arhitektonsko-urbanističko rješenje te traženje izvora financiranja Nositelj: Radna skupina i Upravni odjel za prostorno planiranje i graditeljstvo

Rok: 2009. -2010. godina

5.1.3.6. Izgradnja ili uređenje te opremanje objekta

Nositelj: Grad Karlovac Rok: 2012. godina

MJERA 5.1.4.

UKLJUČIVANJE MLADIH U PROSTORNO PLANIRANJE GRADA¹

AKTIVNOST

- 5.1.4.1. Putem Savjeta mladih Grada Karlovca i savjetodavnih odbora mladih pri gradskim četvrtima i mjesnim odborima predlagati i utjecati na prostorno planiranje grada
- 5.1.4.2. Educirati članove Savjeta i savjetodavnih odbora o postupku prostornog planiranja Nositelj: Savjet mladih Grada Karlovca

Rok: 2009. godina

MJERA 5.2.1.

UNUTAR GRADSKOG PRORAČUNA OSIGURATI PRIMJERENA SREDSTVA ZA PROGRAME KULTURE MLADIH I ZA MLADE TE DRUGIH OBLIKA ORGANIZIRANOG PROVOĐENJA SLOBODNOG VREMENA KOJI

SU VEZANI UZ PODRUČJE KULTURE I UMJETNOSTI

AKTIVNOSTI

- 5.2.1.1. Osnivanje Vijeća za kulturu mladih i za mlade te uključivanje predstavnika udruga mladih i za mlade kao članova Vijeća kroz javni natječaj
- 5.2.1.2. Izraditi kriterije financiranja i evaluacije programa u kulturi mladih i za mlade i raspisati natječaj za njihovo financiranje
- 5.2.1.3. Kreirati razvojnu strategiju za područje kulture mladih i za mlade

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2009. godina

MJERA 5.2.2.

OSIGURATI ADEKVATNA FINANCIJSKA SREDSTVA ZA POTICANJE MEĐUNARODNE KULTURNE SURADNJE MLADIH

5.2.2.1.Organizirati zaseban natječaj za međunarodnu kulturnu suradnju mladih i osigurati zasebnu stavku u proračunu

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

5.2.2.2. Sufinancirati stvaranje umjetničkog i kreativnog stvaralaštva mladih te promicati Grad Karlovac i lokalnih udruga mladih i za mlade na međunarodnoj razini

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2008.-2009. godina

MJERA 5.2.3.

POTICATI MLADE TALENTIRANE UMJETNIKE I ŠPORTAŠE KROZ MJEŠOVITI FOND/ZAKLADU ZA RAZVOJ KULTURE MLADIH I ZA MLADE, REKREATIVNOG ŠPORTA I DRUGIH OBLIKA ORGANIZIRANOG SLOBODNOG VREMENA MLADIH

5.2.3.1.Pokrenuti promociju i formiranje zaklade za razvoj kulture mladih

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu I Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009.-2010. godina

CILJ 5.3.

Osigurati i kontinuirano razvijati suradnju između Grada, javnih ustanova, gradskih tvrtki, organizacija mladih i za mlade te uključiti mlade u procese donošenja odluka

MJERA 5.3.1.

OTVORITI OBRAZOVNE INSTITUCIJE I JAVNE USTANOVE U KULTURI PREMA NEPROFITNIM ORGANIZATORIMA SLOBODNOG VREMENA

AKTIVNOSTI

5.3.1.1. Poticati sudjelovanje djelatnika navedenih ustanova u organizaciji i realizaciji programa mladih i za mlade

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2009.

5.3.1.2. Donijeti uredbu prema kojoj su navedene institucije obavezne osigurati prostor neprofitnim organizatorima slobodnog vremena mladih

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2010. godina

MJERA 5.3.2.

UKLJUČITI PREDSTAVNIKE MLADIH U RAD KULTURNIH VIJEĆA

AKTIVNOSTI

5

5.3.2.1. Unutar natječaja za predlaganje članova kulturnih vijeća uključiti odredbu o obaveznom uključivanju predstavnika mladih

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2009. godina

MJERA 5.3.3.

UKLJUČITI MLADE U PLANIRANJE I PROVEDBU GRADSKIH PROJEKATA I PROGRAMA U KULTURI

AKTIVNOSTI

5.3.3.1. Okupiti predstavnike udruga koje djeluju na području kulture mladih i za mlade te ih uključiti mlade u planiranje programa i projekata

Nositelj: Upravni odjel za prosvjetu i kulturu

Rok: 2009. godina

MJERA 5.3.4.

ORGANIZIRATI REDOVNO INFORMIRANJE MLADIH O PROGRAMIMA I MOGUĆNOSTIMA SUDJELOVANJA U AKTIVNOSTIMA KULTURE MLADIH I ZA MLADE, SPORTSKIM I DRUGIM AKTIVNOSTIMA PROVOĐENJA SLOBODNOG VREMENA

AKTIVNOST

- 5.3.4.1. Osigurati sredstva za tiskanje mjesečnih programa aktivnosti u ovom području
- 5.3.4.2.Unutar info-portala kreirati i voditi kalendar događanja (najprije Ured za mlade, a kasnije Info-cenar)
- 5.3.4.3.Osigurati medijski prostor za mlade i nezavisnu kulturu u sljedećim medijima: Radio Karlovac, Karlovački tjednik, pokretne lokalne radio postaje, lokalne tiskovine

Nositelj: Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge

Rok: 2009. godina

PROVEDBA GRADSKOG PROGRAMA ZA MLADE GRADA KARLOVCA 2008.-2012.

Provedba Gradskog programa za mlade Grada Karlovca 2008.-2012. godine vršiti će se putem rada Upravnih odjela Grada Karlovca u suradnji sa udrugama, školama i lokalnim i državnim institucijama ovisno o poglavlju Gradskog programa.

Zbog širine i sveobuhvatnosti Gradskog programa za mlade, nositelji pojedinih aktivnosti su Upravni odjeli ovisno o svojoj djelatnosti dok Upravni odjel za socijalnu skrb, šport i udruge ,uz to što je nositelj djela aktivnosti, vrši administrativno praćenje provedbe Programa te djeluje kao administrativna služba provedbenog tijela.

Gradski program za mlade provoditi će se u razdoblju od 2008. do 2012. godine te se uz donošenje Programa usvaja i Operativni plan provedbe gradskog programa za mlade za razdoblje 2008. do 2010. godine dok će za preostalo razdoblje biti potrebno donijeti novi Operativni plan uzimajući u obzir ostvarene rezultate Gradskog programa i promjenu položaja mladih u gradu.

Tijelo zaduženo za praćenje provedbe Gradskog programa za mlade Grada Karlovca biti će sastavljeno od predstavnika udruga mladih i za mlade, Savjeta mladih Grada Karlovca te predstavnika Grada Karlovca.

Članove provedbenog tijela imenovati će Gradsko poglavarstvo Grada Karlovca na prijedlog Upravnog odjela za socijalnu skrb, šport i udruge. Provedbeno tijelo sastajati će se najmanje jednom u mjesec dana i prema potrebi kako bi se efikasno i ažurno pratila provedba Programa.

Promocija Gradskog programa za mlade vršiti će se putem radio emisija, radionica, javnih rasprava, distribucije tiskanih primjeraka Gradskog programa za mlade i promotivnog materijala te promotivnog koncerta za mlade koji će organizirati Grad Karlovac u suradnji sa udrugama.

PRILOZI

1. Popis sudionika na radionicama

Red. br.	Udruga/institucija	Ime i prezime sudionika/ce
1	Centar za civilne inicijative	Milan Medić
2	Centar za civilne inicijative	Ivan Lakoš
3	Centar za civilne inicijative	Mario Protulipac
4	Centar za neohumanističke studije	Vanja Kiseljak
5	Centar za poduzetništvo Karlovačke županije- Partnerstvo za stipendije	Hrvoje Magličić 5
6	Centar za poduzetništvo Karlovačke županije- Partnerstvo za stipendije	Daniel Resanović
7	Centar za socijalnu skrb Karlovac	Martina Brajdić
8	Dom za djecu V. Nazor Karlovac	Srđan Martinović
9	Eko pan	Valentina Mesarić
10	Fakultet za socijalni rad	Snježana Som
11	Gimnazija Karlovac	Damir Mandić
12	Grad Karlovac, UO za europske integracije	Martina Stojkić Waazize
13	Grad Karlovac, UO za europske integracije	Jasmina Cvetkovic
14	Grad Karlovac, UO za imovinsko pravne poslove	Indira Vranješ
15	Grad Karlovac, UO za poduzetništvo i zaštitu okoliša	Biserka Cukina Tropčić
16	Grad Karlovac, UO za socijalnu skrb, šport i udruge	Nikolina Pahanić
17	Grad Karlovac, UO za socijalnu skrb, šport i udruge	Nevio Kok
18	Grad Karlovac, UO za socijalnu skrb, šport i udruge	Dražen Adamić
19	Grad Karlovac, UO za socijalnu skrb, šport i udruge	Goran Jakšić
20	Grad Karlovac, UO za socijalnu skrb, šport i udruge	Ivana Čop
21	Grad Lepoglava	Hrvoje Kovač
22	Gradska knjižnica IGK	Kristina Čunović
23	Hrvatska gospodarska komora- županijska komora Karlovac	Brigita Palajsa Škarjak
24	Indeks press	Vedran Višnjić
25	Karlovačka športska zajednica	Tomislav Polić
26	Karlovačka županija, Savjet za europske integracije	Mile Sokolić
27	Karlovačka županija, Upravni odjel za europske integracije	Sanja Katić
28	Knjižnica i čitaonica za mlade	Marinko Polović
29	Knjižnica i čitaonica za mlade	Miroslav Katić
30	mladi	Sanja Cvijanović
31	mladi	Igor Capan
32	mladi	Ivica Kovaček
33	mladi	Marinka Pranjić
34	mladi	Katarina Bene
35	Mreža mladih Hrvatske	Emina Bužinkić
36	MUP/PU Karlovačka	Dragan Jovanović

37	MUP/PU Karlovačka	Darko Bratić
38	Novi list	Vedran Gvožđak
39	Obiteljski centar Karlovačke županije	Ivan Delić
40	Odbor za ljudska prava i Forum mladih SDP-a	Marina Novaković
41	OŠ Dragojle Jarnević	Marija Antić
42	OŠ Dragojle Jarnević	Doris Horvat
43	OŠ Dragojle Jarnević	Rea Mandić
44	OŠ Grabrik	Andreja Navijalić
45	OŠ Grabrik	Ivana Belavić Gosta
46	OŠ Grabrik	Ana Vitturi Šušnjar
47	Promenada klub	Goran Koprenica 5
48	Promenada klub	Igor Beketić
49	Promenada klub	Dario Grba
50	Radio Mrežnica	Tamara Perković
51	Savez udruga osoba s invaliditetom	Veronika Lendler
	Savez udruga osoba s invaliditetom i UO za socijalnu	
52	skrb, šport i udruge	Blaženka Presečan
53	Skupština Grada Zagreba	Iva Prpić
54	Studentski zbor	Krešimir Lišnjić
55	Tehnička škola Karlovac	Dino Domić
56	Tehnička škola Karlovac	Valentino Hodak
57	Udruga Bratstvo Sv. Mihovila	Marko Petančić
58	Udruga Carpe diem	Aleksandra Podrebarac
59	Udruga Ka matrix	Ana Pešut
60	Udruga PCAP Int.	Helena Traub
61	Udruga Poluga	Vjekoslav Šipek
62	Udruga Poluga	Ivan Šušak
63	Udruga Poluga	Domagoj Šavor
64	Udruga Poluga	Luka Sertić
65	Udruga Utopija	Petar Cetinjanin
66	Udruga za kreativni razvoj Domaći	Denis Mikšić
67	Udruga za kreativni razvoj Domaći	Vesna Vilus
68	Udruga za psihosocijalnu pomoć Izvor	Snježana Žunac
69	Udruga za psihosocijalnu pomoć Izvor	Mirjana Cvitak
70	Udruženje obrtnika grada Karlovca	Miroslav Seljan
71	Umjetnička organizacija Lepeza	Danijela Jurac
72	Večernji list	Željka Švigir
73	Veleučilište u Karlovcu	Dubravka Krivačić
74	Veleučilište u Karlovcu	Vladimir Tudić
75	Vijeće mladih grada Karlovca	Fran Brdar
76	Zajednica mladih župe Presvetog srca Isusova	Leo Latig
77	ZAKUD Karlovačke županije	Vera M. Vrbanac
78	Zavod za javno zdravstvo-školska medicina	Sanja Čurjak
79	Ženska grupa Karlovac Korak	Violeta Vukobratović

Aktivizam mladih najbolje se definira kao glas mladih ljudi uključenih u raznolike društvene aktivnosti koji za cilj imaju neku društvenu promjenu i promjenu uloge mladih u društvu. Možemo govoriti o sudjelovanju mladih u društvenom aktivizmu te o aktivizmu mladih koji oni sami pokreću i vode. To su aktivnosti u potpunosti osmišljene i sprovedene od strane mladih ljudi.

Volonterizam je osnova aktivizma i aktivan odnos prema društvu u kojem živimo. Najčešće se odnosi na dobrovoljni besplatni rad u korist drugih i u svrhu rješavanja problema lokalne zajednice, a obavlja se putem neprofitnih organizacija, neformalnih građanskih inicijativa ili političkih organizacija.

Politika za mlade – predstavlja skup načela, vrijednosti, stavova, ciljeva i akcija u svrhu poboljšanja kvalitete života društvene skupine mladih. Nositelji provedbe politike za mlade mogu biti vlasti, javne i polu-javne institucije, nevladine udruge građana/ki, organizacije mladih.

Nacionalni program djelovanja za mlade (NPDM) – dokument nacionalne politike prema mladima u Republici Hrvatskoj; petogodišnja strategija sa 110 mjera koju je krajem 2002. usvojio Hrvatski sabor. Novi Nacionalni program za mlade obuhvatiti će razdoblje od 2008. do 2012. godine.

Lokalni program djelovanja za mlade (LPDM) – dokument područnih/regionalnih ili lokalnih vlasti o razvoju lokalne politike za mlade; višegodišnja strategija za mlade koja može biti na županijskoj, gradskoj ili općinskoj razini; shodno tome razlikujemo ŽPDM, GPDM i OPDM . Sukladno novom Nacionalnom program za mlade, i lokalne politike za mlade zovu se npr. Gradski program za mlade.

Organizacije mladih – svi oblici samoorganiziranja mladih; uključuju podmladke političkih stranaka, udruge mladih, udruge za mlade, klubove za mlade, inicijative mladih, vijeća učenika, studentske udruge, neformalne inicijative mladih, zadruge mladih

Udruga mladih – udruga građana/ki registrirana prema Zakonu o udrugama koja se fokusira u svom radu na potrebe mladih; načelna razlika od udruga za mlade jest što udruge mladih vode mladi koji su demokratski izabrani među članstvom udruge

Udruga za mlade – udruga građana/ki registrirana prema Zakonu o udrugama koja se fokusira u svom radu na potrebe mladih; ne postoji zakonska razlika od udruga mladih, ali se načelna razlika sastoji u tome što udruge za mlade nužno ne vode demokratski izabrani mladi među članstvom udruge

Podmladak političke stranke – (autonomni) subjekt koji unutar političke stranke, registrirane prema Zakonu o političkim strankama, okuplja mlade članove te stranke; definiran je Statutom te političke stranke te nema vlastitu pravnu osobnost

Studentska udruga – podvrsta udruga mladih koja je kao i udruga mladih registrirana prema Zakonu o udrugama (ukoliko želi steći pravnu osobnost), ali im je pored toga nužno i rješenje resornog ministarstva za pitanja visokog obrazovanja kojim stječe poseban status studentske udruge koji nosi posebna prava i obaveze

Klub za mlade – prostor otvoren za mlade u unaprijed određeno vrijeme tokom dana koji nude različite sadržaje za mlade; ponekad je registriran kao zasebna nevladina udruga, a ponekad kao projekt unutar nevladine udruge itd.

Neformalna inicijativa mladih – inicijative od strane dvije ili više mladih osoba koje su usmjerene prema određenom cilju kojim se poboljšava kvaliteta građana, a koje nemaju pravnu osobnost

Info centar za mlade-poseban oblik intervencije koji pružanje informacija mladim ljudima smatraju sredstvom za povećanje mogućnosti, sudjelovanja, odgovornosti i autonomije mladih